

स्थानीय राजपत्र
भीमदत्त नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

सुदूरपश्चिम प्रदेश, महेन्द्रनगर, कञ्चनपुर माघ २३ गते बुधवार, २०७५
साल संख्या :३३

भाग-३
अपांगता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि
२०७५

प्रस्तावना :

नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरि सकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि महासन्धि - २००६ (Convention on the Right of persons with Disabilities – CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि बनाउन वान्छनीय भएकाले, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकारका लागि स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) को अधिकार प्रयोग गरि यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र वितरण कार्यविधि २०७५” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भए पछि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्नु पर्दछ ।

(ग) “स्थानीय तह” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिकालाई सम्भन्नु पर्दछ ।

(घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले भीमदत्त नगरपालिका वडा कार्यालय सम्भन्नु पर्दछ ।

(ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ (पहिलो व्यवस्था भए अनुसार भीमदत्त

❀❀❀ (२) ❀❀❀

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा

१५) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

१७) सहायक सामग्री आवश्यक पर्ने नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के

१८) हाल सहायक सामग्री पाएको नपाएको

१९) परिचय पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा

२०) परिचय-पत्र वाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा, सुविधाहरु

२१) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने कार्यालय.....

२२) अन्य

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको :

दस्तखत :

नाम, थर :

पद :

कार्यालय :

मिति :

आज्ञाले

पदम राज जोशी

नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

❀❀❀ (१९) ❀❀❀

Name.....
Signature.....
Designation.....
Date.....

If somebody finds this ID card, please deposit this in the nearby police station or municipality office

अनुसूची ३

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेख

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर : परिचयपत्रको प्रकार.....

- १) नाम, थर :
- २) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश : जिल्ला : नगरपालिका :
वडा नं.:
- ३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश : जिल्ला : नगरपालिका : वडा :
- ४) जन्म मिति : ५) नागरिकता नम्बर :
- ६) रक्त समुह :
- ७) विवाहित र अविवाहित :
- ८) बाबु र आमा वा संरक्षकको नाम, थर :
- ९) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला
नगरपालिका : वडा :
- १०) अपाङ्गता भएको व्यक्ति सँगको नाता :
- ११) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :
- १२) अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज: अध्ययन नगरेको पढाइ सकेको
- १३) पेशा :
- १४) अपाङ्गताको किसिम :

❀❀❀ (१८) ❀❀❀

नगरपालिका द्वारा गठीत संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति सम्भन्नु पर्दछ ।
च) कार्यापालिका भन्नाले : भीमदत्त नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहने छन् :
(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गिकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।
(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धि अन्तराष्ट्रिय महासन्धि २००६ (CRDP) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।
(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिककरण गर्न सहयोग गर्ने
४. परिचय - पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन को अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गता लाई दश (१०) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यताका आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहाएका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ :
(क) पूर्ण अशक्त अपाङ्गता
तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई 'क' वर्ग को परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनेछ, जुन रातो रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।
१. व्यक्तिको शारिरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि प्रणालीहरूमा भएको क्षती र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भिर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयम गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यकता पर्ने तिब्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तिब्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवण दृष्टि बिहिन व्यक्तिहरू,

❀❀❀ (३) ❀❀❀

३. दुई वा सो भन्दा बढि व्यक्तिका शारिरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धि क्षती भई सबै जसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

४. निरन्तर रुपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परि रहने शारिरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'ख' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनेछ । जुन निलो पृष्ठ भुमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारिरिक, मानसिक इन्द्रिय सम्बन्धि क्षती वा विचलन भएता पनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभासे वा मानव पथपर्दशक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,

२. मस्तिस्क पक्षघात मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धि समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरिरको ढाँड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकि दैनिक आवागमनको लागि ट्विचरिचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु,

३. दुई हात कुमै देखि वा पाखुरा देखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका नचल्ने, कम्मर भन्दा

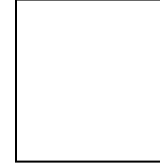
❀❀❀ (४) ❀❀❀

Annex 2

Disability Identity Card

Bheemdatt Municipality
Office of Municipal Executive
Kanchanpur
Sudurpaschim Pradesh, Nepal

.....
ID Card Number :

ID Card Type :

Disability Identity Card

- 1 Full Name of Person
- 2 Address : Province District..... Municipality.....
- 3 Date of Birth
- 4 Citizenship Number:
- 5 Sex
- 6 Blood Group
- 7 Types of disability : on the basis of nature.....on the basis of severity.....
- 8 Father Name/ Mother Name of Guardain.....
- 9 Signature of ID card holders.....
- 10 Approved by

❀❀❀ (१७) ❀❀❀

अनुसूची २
अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र
भीमदत्त नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
कंचनपुर
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

परिचय-पत्र नम्बर :
परिचय-पत्रको प्रकार :

अपाङ्गता परिचय-पत्र

- १) नाम, थर :
- २) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला नगरपालिका.....
- ३) जन्म मिति :
- ४) नागरिकता नम्बर :
- ५) लिङ्ग :
- ६) रक्त समुह :
- ७) अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा..... गाम्भीर्यता.....
- ८) बाबुरआमा वा संरक्षकको नाम, थर
- ९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखत :
- १०) परिचय पत्र प्रमाणित गर्ने
नाम, थर
हस्ताक्षर
पद.....
मिति.....

“यो परिचय पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा भीमदत्त नगरपालिकामा बुझाई दिनुहोला ।

❀❀❀ (१६) ❀❀❀

मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने दुवै गोडा पूर्ण क्रियासिल नभै वैसाखिको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु,
४.दृष्टि विहिन र पुर्ण दृष्टि विहिनको परिभाषा अन्तरगत पर्ने व्यक्तिहरु,
५.संचारको लागि निरन्तर दोभासे आवश्यक पर्ने पूर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा) दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम गर्न नसक्ने, सिकाईमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु, निरन्तर अर्को सहयोग लिईरहनु पर्ने बहु अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु
(ग) मध्य अपाङ्गता :
तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिलाई 'ग' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनेछ । पहिलो पृष्ठ भूमीमा जारी गरिनेछ ।
१.कृतिम अङ्ग, क्यालिपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम गर्न सक्ने,
२.विभिन्न कारणले घुडामुनीको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
३.कुम पाखुरा भन्दा मुनी १ हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
४.दुवै हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औला र चोर औला गुमाएका,
५.दुवै गोडाको कुर्कुच्चा भन्दा मुनीको भाग नभएका सामान्य हिडडुल गर्न सक्ने,
६.मेरुदण्डमा समस्या भई ढाँड कुपिएको,
७.सिकाईमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयम गर्न सक्ने, बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु,
८.श्रवण यन्त्रको प्रयोगबाट वा ठुला आवाज मात्र सुन्न सक्ने सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु,
९.सल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकि घाँटिको नलिबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
१०.ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु,
११.बोल्दा अटकिने, शब्द वा अक्षर दोहोरयाउने समस्या तिब्र भएका भगभगे व्यक्तिहरु,
१२.तिन फिट भन्दा मुनिका होचा, पुङ्का व्यक्तिहरु,

❀❀❀ (५) ❀❀❀

१३. चस्मा र श्रवण यन्त्र दुबै प्रयोग गर्ने श्रवण दृष्टि विहिन व्यक्तिहरु, लेन्स वा म्याग्निफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टि युक्त व्यक्तिहरु,
१४. अनुवशीय रक्त श्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धि समस्या भई दैनिक हिडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु,
१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु
(घ) सामान्य अपाङ्गता :
तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई 'घ' वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठ भुमीमा जारी गरिनेछ ।
१. शारिरिक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धि समस्या सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने,
२. हात खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तिमा बुढी औला र चोर औला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तिमा बुढी औला र चोर औला भएका व्यक्तिहरु
३. ठुलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टि युक्त व्यक्तिहरु,
४. श्रवण यन्त्र लगाई ठुलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण भएका व्यक्तिहरु,

❀❀❀ (६) ❀❀❀

ज) स्नातकोत्तर तह भ्र) विद्यावारिधी तह
१६ . कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस

१७. हालको पेशा :

क) अध्ययन ख) कृषि व्यवसाय ग) स्वरोजगार घ) अध्ययन
ड) सरकारी सेवा च) निजी क्षेत्रमा सेवा छ) केही नगरेको ज) अन्य

निवेदक

नाम, थर.....

हस्ताक्षर

मिति

वडा कार्यालय वाट :

वडा अध्यक्ष/सदस्य

वडा नं कार्यालय

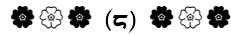
❀❀❀ (१५) ❀❀❀

परिच्छेद ४
परिचयपत्र वितरण

७.परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा स्वयम् निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्तिका लागि सबै पुष्ट्याई गर्ने कागजातहरु २ प्रति समावेश गरि निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(घ) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थाई ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि पासपोर्ट साईजको 'सम्भव भए सम्म अपाङ्गता देखिने गरि खिचिएको' फोटो, अशक्तताको गाम्भिर्यताको अवस्था र शारिरिक अङ्गहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्म दर्ता प्रमाण पत्र वा नागरिकताको प्रमाणपत्र वा जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाणपत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यस संस्थाले दिएको प्रमाणपत्र वा जि.प्र.का. मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धि कार्य गर्ने संघ, संस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा त्यस्तै विस्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

अनुसूची १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनको लागि दिने निवेदन

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू
मार्फत .

..... वडा समितिको कार्यालय
भीमदत्त नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
कंचनपुर

मिति.....

विषय : अपाङ्गता परिचय पत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखि परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेकोछु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानुन बमोजिमको भोग्न मञ्जुर छु ।

१ नाम थरउमेर लिङ्ग.....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

(क)स्थायी ठेगाना:नगरपालिका, वडा नं.....टोल.....

(ख)अस्थायी ठेगाना:.....नगरपालिका, वडा नं.टोल.....

(ग)सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाईल नम्बर.....

४.संरक्षक र अभिभावकको नाम थर.....निवेदकको नाता

५.संरक्षक र अभिभावकको टेलीफोन वा मोबाईल नम्बर.....

६.नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार

.....

७.शरीरको अंग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

परिच्छेद ५ विविध

१२.विविध :

- (१) भीमदत्त नगरपालिकाले आफ्नो नगरपालिकामा रहेका विकट तथा दुर्गम वडाहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागी अपाङ्गता परिचय पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षमा एक पटक ती ठाँउहरूमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्ती सिविर संचालन गर्नु पर्दछ ।
- (२) यो कार्यविधि लागु हुन अगाडी प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय-पत्र भीमदत्त नगरपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्ष भित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय-पत्र लिनु पर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचय-पत्र एक वर्ष पछि स्वतः मान्य हुने छैन ।
- (३) यस कार्यविधिमा भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार ऐन र अन्य प्रचलित कानून सँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।
- (४) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
- (५) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(ड) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिन भित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखि वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउनु पर्दछ ।

(च) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ३ दिन भित्रमा जानकारी दिनु पर्दछ ।

(छ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा सम्बन्धित स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(ज) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी स्थानीय तह स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरि त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्दछ ।

(झ) परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा चिकित्सक र विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधि सँग राय परामर्श लिन सकिनेछ ।

(ञ) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयमले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्दछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीहरूले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(ट) परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको अनुसूची ३ अनुसार वर्गीकृत लगत भमिदत्त नगरपालिकाले कम्प्युटराईज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

(ठ) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको परिचय पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ड) परिचय-पत्रमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्तारक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

(ढ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारिरीक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धित क्षतिको हकमा परिचय पत्र प्रदान गर्ने अधिकारले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(ण) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारिरीक, मानसिक वा ईन्द्रिय सम्बन्धित क्षेती भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्नेछ ।

द. अन्य स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र वितरण गर्ने :

स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारिरीक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागी निजको स्थाई बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रकृया पुरा गरी परिचय-पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपी सम्बन्धी व्यवस्था :

१. परिचय-पत्र हराई, नासिइ वा विग्रीई परिचय पत्रको प्रतिलिपी लिनुपर्ने भएमा आफ्नो स्थाई ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ ।

२. वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मुनासिव देखिएमा परिचय-पत्रको प्रतिलिपी उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपी वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी भीमदत्त नगरपालिका स्थानीय तहमा पठाउनु पर्नेछ ।

३. भीमदत्त नगरपालिकाको सम्बन्धित शाखाले अभिलेख भिडाई सम्बन्धीत अधिकृतको हस्ताक्षर गराई निशुल्क प्रतिलिपि उपलब्ध गराईनेछ ।

४. प्रतिलिपीका लागी प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा संशोधन गर्नुपर्ने देखिएमा सम्बन्धित समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकुल कार्य भएमा प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए वमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्था :

(१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गम्भीरता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी

नियमित रूपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्दछ ।

(२) नगरपालिकाले परिचय-पत्र वितरण गरे पछि, यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनुपर्दछ ।

(३) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेख राखि त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।